

Жоғары білім беру жүйесіндегі конфликттер

Жоспары:

- 1. Жоғары білім беру жүйесіндегі конфликттердің туындау себептері
- 2. Педагогикалық үдерістің қатысушылары тарапынан қолданылатын конфликтіні реттеу тәсілі мен олардың конфликттерге қатынасы
- 3. Білім беру конфликтологиясының қазіргі жағдайы мен болашағы

Себебі:

Қаржының жеткіліксіз әрі жүйесіздігі

Конфликт

Салдары:

- Жоғары оқу орындарының материалдық-техникалық базасының нашарлауы;
- Оқытушының әлеуметтік мәртебесінің түсуі;
- Оқытушылық қызметтің уәжділігінің төмендеуі;
- Профессорлық-оқытушылық құрамның коммерциялық құрылымдарға ауысуы;
- Академиялық және жоғары оқу орындарының ғалымдарының ортасынан шетелге «ғұламалардың жылыстауы»

Қоғам

Конфликт нәтижесіндегі
қарама-қайшылық:

Жоғары
оқу орны

➤ Жоғары оқу орнын бітірген мамандардың зияткерлік және шығармашылық деңгейінің постиндустриалды қоғамның қажеттіліктерінен артта қалып қоюы;

➤ Қажетті профильдегі мамандарды даярлау мәселесінде жоғары оқу орнындағы білім беру икемділігінің жеткіліксіздігі, нәтижеде бітірушілердің көпшілік бөлігі сұранысқа ие болмауы;

➤ Дамыған мемлекеттерде қоғам мен мемлекеттің қорғауындағы, академиялық ғылым, өнер, әдебиетке бағытталған, яғни жоғары интеллектуалды шығармашылық еңбек қызметкерлерінің, білім мен зияткерліктің жоғары деңгейіне ие мамандардың сұранысқа ие болмауы;

Ректорат

Конфликттің
туындау
себебі:

Жоғары
оқу орны
ұжымы

Оқу орнын басқару
стилі

ЖОО ұжымындағы
әлеуметтік-
психологиялық климат

3 типі бар:

- Авторитарлы
- Демократиялы
- Либералды

Құндылық
бағдарындағы
айырмашылық

ЖОО
конфликт
себептері

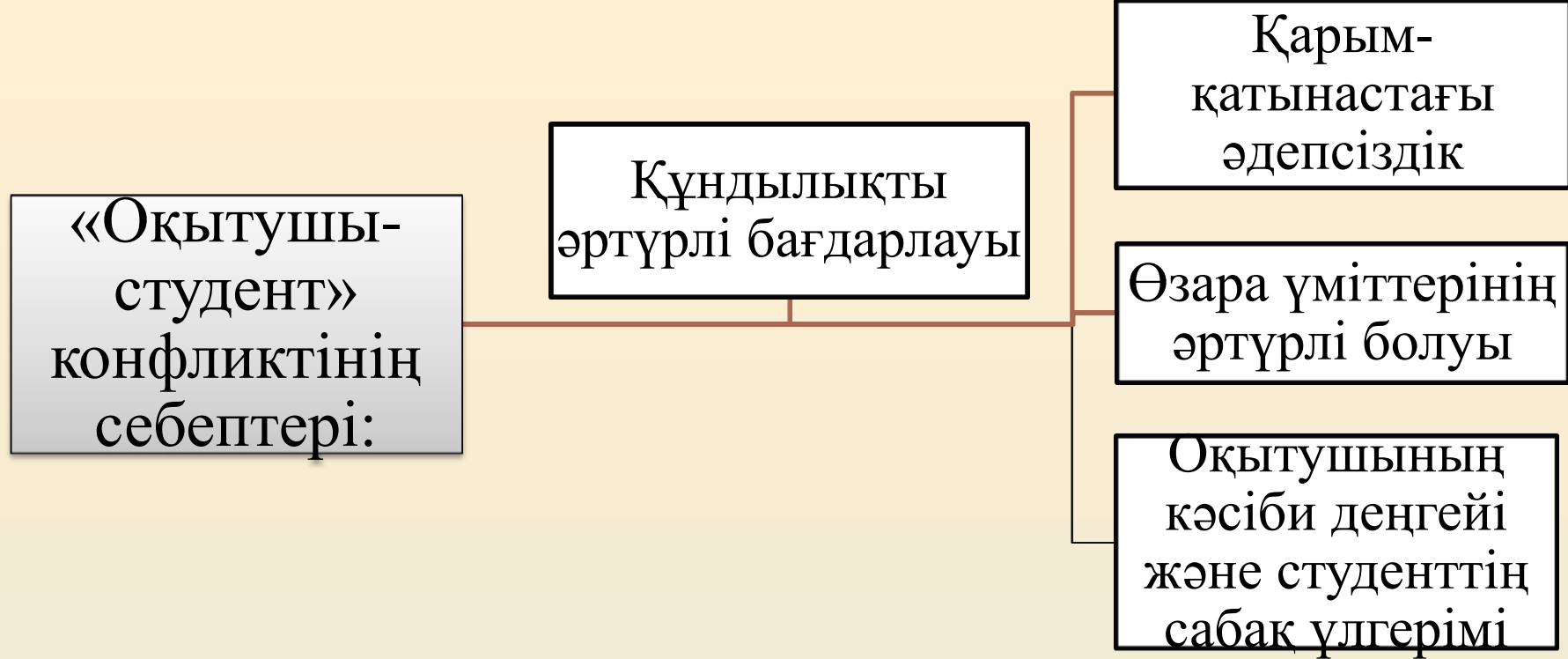

Кафедрадағы
оқытушылард
ың үлкен және
кіші буын
арасындағы
келіспеушілік

Кәсібилік
деңгейіндегі
айырмашылық

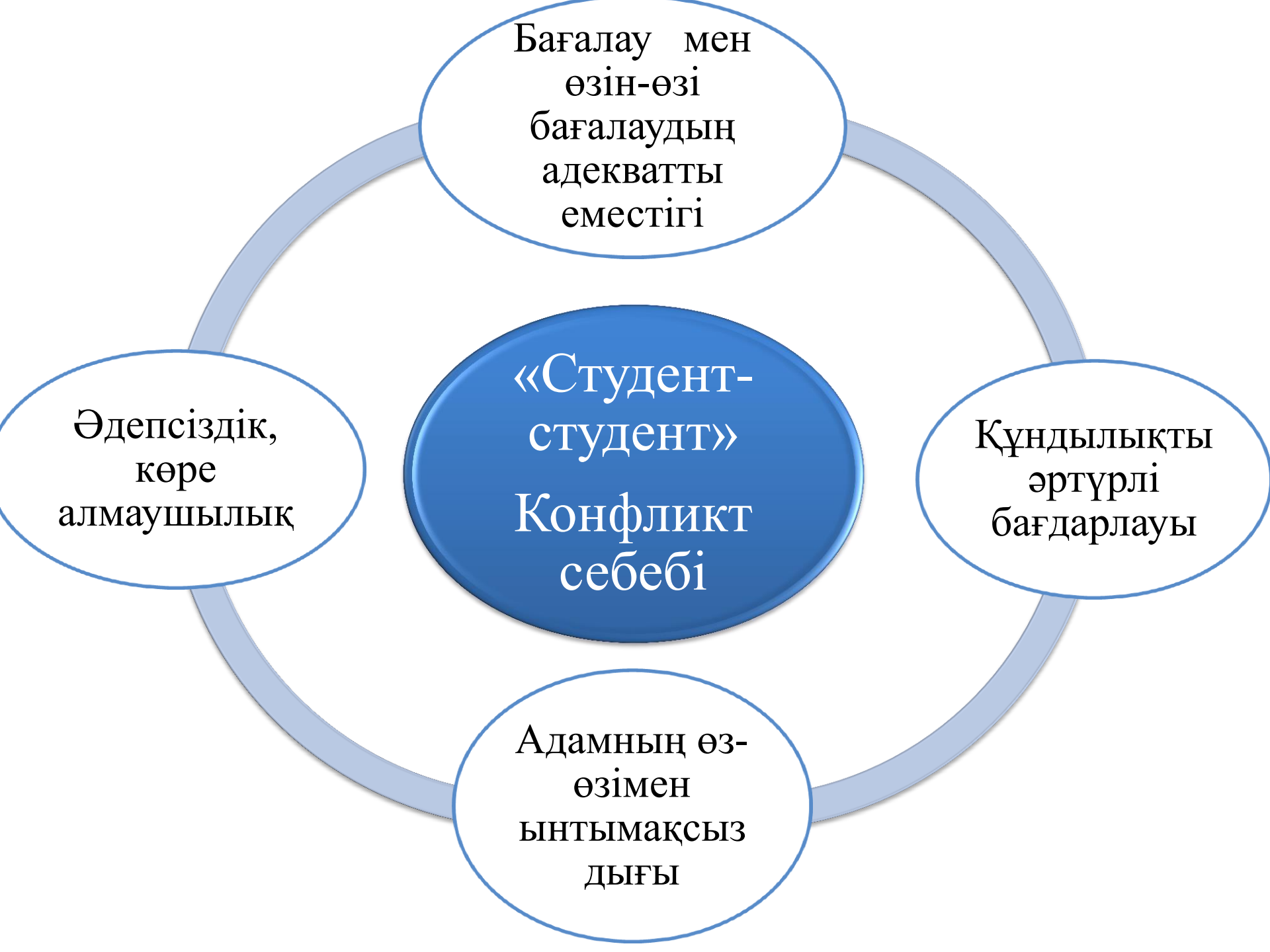

Қарым-
қатынастағы
әдепсіздік,
шыдамсыздық

«Студент-оқытушы» конфликтінің себептері:

- Оқуға еріну, тіпті қаламау;
- Гуманитарлық ғылымдар бойынша базалық дайындығының әлсіздігі, студенттерде өз бетінше ойлау, түйсінудің жоқтығы, жалпы білімділік деңгейінің және саяси мәдениетінің төмендігі, қоғамдық-саяси пәндердің маңыздылығын түсінбеуі;
- Оқуға және болашақ мамандыққа қызығушылықтың жоқтығы;
- Өзін-өзі көтермелеп бағалау;

Конфликтіні реттеу тәсілі

Конфликтке түсуші	Тәсіл
«Мұғалім-оқушы»	Жазалау тәсілі басым келеді
«Ата-ана- оқушы»	Жазалу тәсілі(физикалық, баланы жеке еркіндігінен шектеу, түрлі тыйымдар)

Білім беру конфликтологиясының мәселелері:

1. Әлсіз теориялық және әдістемелік база	Отандық конфликтология саласына бейімделмеген, жарияланған оқулықтар, оқу құралдары, әдіснамалық нұсқаулар жеткіліксіз
2. Оқытушы-конфликтолог және конфликтолог-кеңесшілердің дайындығындағы сан мен сапа мәселесі	Кадр жетіспеушілігі. Арнайы мамандардың жоқтығы
3. Конфликтология білім алушылар үшін негізгі пән ретінде оқытылмауы	Басқа маман білім алушыларына бұл пән міндетті пән қатарына қосылмауы

Өзін-өзі бақылауға арналған сұрақтар:

Жоғары білім беру жүйесіндегі конфликттердің туындау себептерін түсіндіріңіз. Элеуметтік-педагогикалық үдерістегі қарама-қайшылықтардың негізгі бағыттарын атаңыз.

Сіз педагогикалық үдерісте конфликттерді шешу және алдын алудың қандай нұсқаларын білесіз?

Пайдаланылған әдебиеттер

Куконков П. И. Конфликт в социально-педагогическом процессе. // Социальные конфликты: Экспертиза, прогнозирование. Технологии разрешения. — М., 1997. — Вып. 12. — С. 148— 149, 151-152.

Андреев В. И. Конфликтология. Искусство спора, ведения переговоров, разрешения конфликтов. — М., 1995. — С. 92—94.

Банькина С. В. Назревшая проблема конфликтологии. // Социальные конфликты: Экспертиза, прогнозирование. Технологии разрешения. - М., 1997. - Вып. 12. - С. 227-229.

Кошелева В. Л. Кризис образования как мировая проблема и специфика его проявления в России. // Социальные конфликты: Экспертиза, прогнозирование. Технологии разрешения. — М., 1997. - Вып. 12. - С. 46.